

ŠKOLSKO NATJECANJE UČENIKA IZ GEOGRAFIJE 2010. GODINE
5. RAZRED

Zaporka _____

Bodovi _____

U sljedeća tri zadatka samo dva su točna odgovora u svakom zadatku. Zaokruži slova uz točne odgovore.

- 2** 1. Koliko iznosi približno površina Zemlje u km^2 , a koliko približno duljina ekvatora u km?
a) 40 000 km^2 b) 149 000 000 km^2 c) 510 000 000 km^2 d) 40 000 km e) 510 000 km
- 2** 2. Kroz koji od navedenih gradova prolazi početni meridijan, a kroz koji meridijan 16° istočno od početnog?
a) Barcelona b) Johannesburg c) London d) Pariz e) Zagreb
- 2** 3. Koja dva od navedenih planeta nemaju prirodni satelit?
a) Venera b) Mars c) Jupiter d) Uran e) Merkur

U sljedeća tri zadatka poveži desni stupac s lijevim upisivanjem slova na crtlu ispred pojmove u lijevom stupcu. Pazi, dva slova su višak.

- 3** 4. trajanje prijestupne godine A) 1 dan (24 sata)
 trajanje Zemljine revolucije B) 29 i pol dana
 trajanje Zemljine rotacije C) 365 dana
 D) 365 dana i 6 sati
 E) 366 dana
- 3** 5. Azija A) smještena samo na sjevernoj polutci
 Europa B) smještena na sjevernoj, zapadnoj i istočnoj polutci
 Južna Amerika C) smještena na sjevernoj, južnoj i zapadnoj polutci
 D) smještena na sjevernoj, južnoj, istočnoj i zapadnoj polutci
 E) smještena na sjevernoj, istočnoj i južnoj polutci
- 3** 6. Uran A) četvrti planet prema udaljenosti od Sunca
 Jupiter B) peti planet prema udaljenosti od Sunca
 Mars C) šesti planet prema udaljenosti od Sunca
 D) sedmi planet prema udaljenosti od Sunca
 E) osmi planet prema udaljenosti od Sunca

U sljedećim zadatcima nadopuni točne odgovore.

- 2** 7. Zemlja se u jednom satu okreće oko svoje osi za _____ stupnjeva, a u četiri minute za _____ stupnja.
- 2** 8. Koje je godišnje doba na južnoj polutki 23. lipnja, a koje na sjevernoj polutki 23. lipnja?
Na južnoj polutki je _____, a na sjevernoj _____.
- 2** 9. Velike kopnene cjeline čije obale izlaze na jedan ili više oceana zovemo _____, a velike vodene površine koje su dijelovi svjetskog mora nazivamo _____.
- 2** 10. Geografsku mrežu na geografskoj karti čine svi _____ i _____.

2 11. Datumska granica određena je meridijanom _____° (upisati stupanj meridijana), a kada je istočno od datumske granice ponedjeljak, zapadno je _____ (upisati dan u tjednu).

2 12. Element geografske karte koji prikazuje odnos dužina na karti prema odgovarajućim dužinama u prirodi zove se _____, a geografske karte koje detaljno prikazuju mali dio Zemljine površine zovu se _____.

2 13. Zemlja se oko svoje osi okreće od _____ prema _____ (upisati strane svijeta), a posljedica toga Zemljinog gibanja je smjena _____ i _____.

2 14. Umanjeni prikaz (model Zemlje) u obliku kugle zove se _____, a pojednostavljena i smanjena slika manjeg ili većeg dijela Zemljine površine prikazana na ravnom listu papira zove se _____.

2 15. Promjene Mjesečeve osvijetljenosti vidljive sa Zemlje nazivaju se _____, a kada je vidljiv pun Mjesec takvu osvijetljenost zovemo i _____.

2 16. Koja se dva kontinenta cijelom svojom površinom nalaze na južnoj polutci?
_____ i _____.

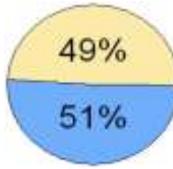
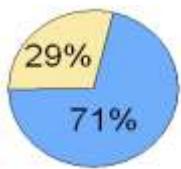
2 17. Dana 21.3. Sunčeve zrake okomito padaju na _____, a dana 21.6. na _____.

2 18. Nastavi redoslijed kontinenata prema veličini od najmanjeg prema najvećem: Australija, Europa, _____, _____, Sjeverna Amerika, _____ i _____.

2 19. Vrijeme početnog pojasa naziva se i _____ vrijeme, a pojas koji se nalazi prvi istočno od početnog pojasa ima _____ vrijeme.

2 20. Slijedeća prijestupna godina bit će _____ godina, a zadnja (prošla) prijestupna godina bila je _____ godina.

2 21. Prepoznaj odnos kopna i mora te ispod odgovarajućeg grafikona upiši: Zemlja, vodena polutka, kopnena polutka (pazi, jedan je višak).

U sljedeća dva zadatka dvije tvrdnje od pet ponuđenih su točne. Zaokruži slovo ispred točnih tvrdnji.

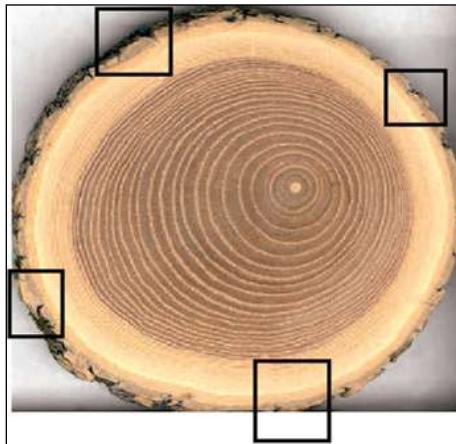
- 2** 22. a) Određivanje glavnih strana svijeta i položaja svog stajališta zove se orientacija.
b) Glavne strane svijeta su sjeveroistok, sjeverozapad, jugoistok i jugozapad.
c) Ako smo 23. rujna okrenuti licem Suncu u trenutku njegovog izlaska, lijevo od nas je jug.
d) Na sjevernoj polutci se tijekom vedrih noći možemo orijentirati prema zvijezdi Sjevernjači.
e) Zvijezda Sjevernjača nalazi se u zviježđu Velikog medvjeda.

2

23. a) Geografske karte izrađene u mjerilu 1:50 000 zovu se planovi.
 b) Geografske karte s obzirom na sadržaj dijelimo na opće i tematske.
 c) Atlas je skup različitih geografskih karata uvezanih u knjigu.
 d) Dubine mora i jezera su na geografskim kartama predočene zelenom bojom.
 e) Pomoću brojčanog mjerila udaljenosti na karti mjerimo šestarom, ravnalom ili komadićem papira.

3

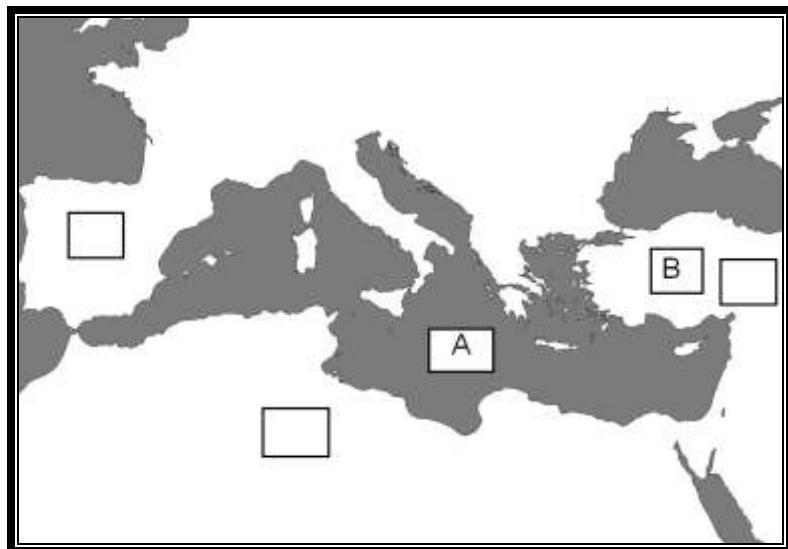
24. Na slici lijevo (panj) upiši glavne strane svijeta u kvadratiće (S-sjever, I-istok, J-jug i Z-zapad), te prepoznaj na srednjoj i desnoj slici dva pomagala u orientaciji.

Sljedeći zadatak riješi uz pomoć priložene slikepe karte.

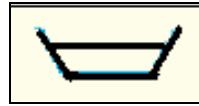
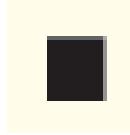
3

25. More označeno slovom A zove se _____, a kontinent označen slovom B zove se _____. Upiši slovo C u kvadratić onih kontinenata koje presijeca sjeverna obratnica.

3

26. Prepoznaj topografske znakove

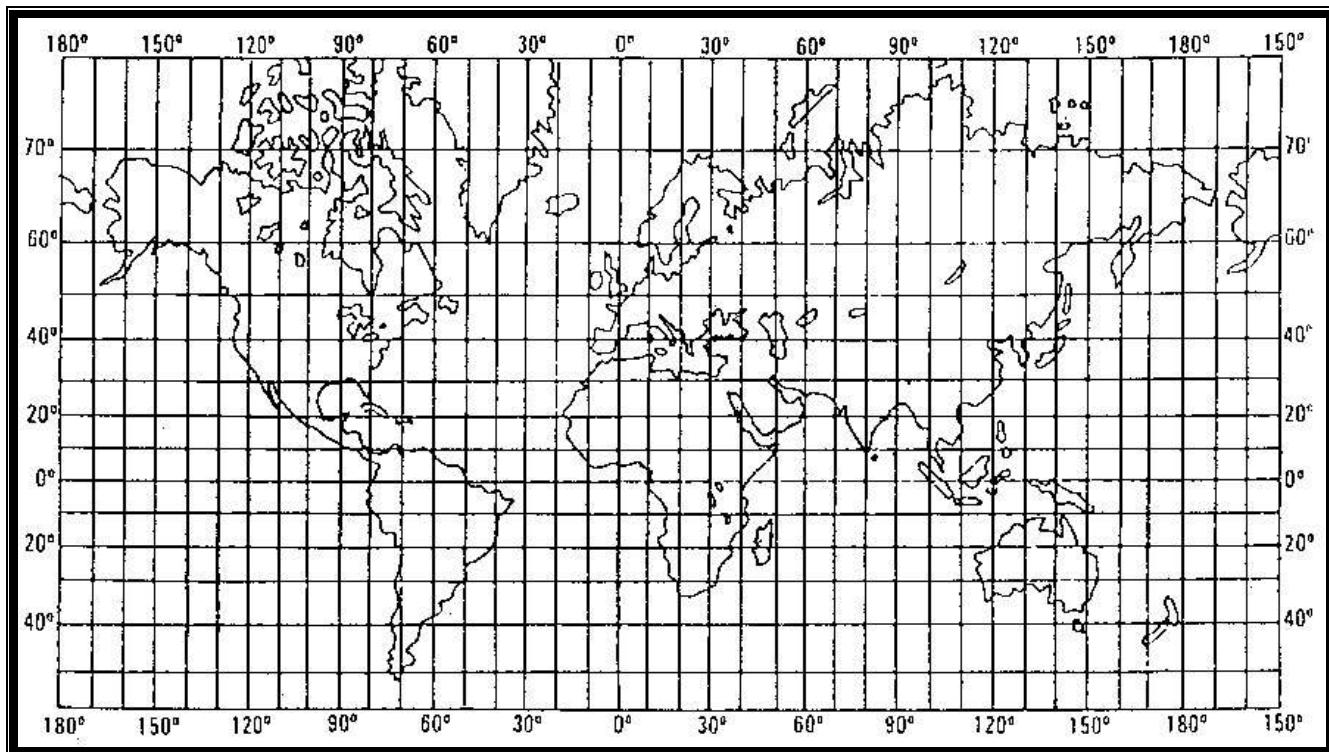

Sljedeća dva zadatka riješi uz pomoć donje karte svijeta.

- 3 27. Podebljaj crtu početnog meridijana gdje samo presijeca (samo prolazi kroz) Afriku i liniju ekvatora gdje samo presijeca (samo prolazi kroz) Južnu Ameriku.

Punom točkom • označi mjesto gdje se sijeku početni meridijan i ekvator.

- 3 28. Na geografskoj mreži znakom X označi točku koja je smještena na 20° južno od ekvatora i 140° istočno od početnog meridijana. Kontinent na kojem je smještena točka X zove se _____, a toplinski pojas u kojem se nalazi točka X zove se _____ toplinski pojas.

Sljedeća dva zadatka riješi uz pomoć slijedeće karte desno:

- 3 29. U kvadratič upiši slovo A na kontinent na kojem mi živimo, slovo B upiši u kvadratič koji se nalazi na kontinentu kojeg presijeca ekvator.

Morski prostor označen znakom + pripada
_____ oceanu

- 3 30. Znak + na karti označava mjesto (točka) koje ima naziv _____, slovom O označen je _____ ocean, a ocean označen slovom C s obzirom na veličinu površine od najvećeg prema najmanjem nalazi se na _____ (upisati redni broj) mjestu u odnosu na ostale oceane.

